

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет іноземної філології

Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ПРАКТИКУМ З ПЕРЕКЛАДУ

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Перший (бакалаврський)

03 Гуманітарні науки

035 Філологія

Мова і література (французька). Переклад

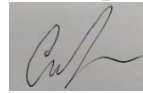
ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри

романських мов та інтерлінгвістики

№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри

О. В. Станіслав

Луцьк 2020

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС КУРСУ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (французька). Переклад Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання: 1-ий
		Семестр: 2-ий
		Лекції: -
		Практичні: 26 год.
		Консультації: 4 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота: 30 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Французька, українська

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Мартинюк Оксана Миколаївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Контактна інформація	martyniuk.oksana@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Консультації	Згідно з графіком, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Практикум з перекладу» призначена для студентів 1 року навчання ОС «Бакалавр» денної форми навчання факультету іноземної філології. Цей курс є необхідним для формування навичок усного та письмового перекладу; удосконалення умінь висловлюватися французькою мовою усно та письмово. Він становить одну з допоміжних ланок у підготовці фахівців-перекладачів, які будуть конкурентноздатними на сучасному ринку праці.

Пререквізити. Інформаційною та теоретичною базою дисципліни «Практикум з перекладу» є «Українська мова за професійним спрямуванням», «Основна іноземна мова (французька)».

Постреквізити: знання та навички з цього курсу можуть бути використані під час поглибленого вивчення дисциплін «Основна іноземна мова (французька)», «Художній переклад», «Лексикологія», «Послідовний переклад», «Синхронний переклад» тощо; а також у подальшій професійній філологічній та перекладацькій діяльності: здійснювати адекватний усний/ письмовий переклад у різних комунікативних ситуаціях, для участі у міжнародних проєктах, конференціях, тренінгах, наукових та інших заходах; можливість спілкуватися та співпрацювати з французькими партнерами (у майбутній професійній діяльності як перекладач).

Мета і завдання навчальної дисципліни.

Основною **метою** навчального курсу є оволодіння студентами навичок та умінь перекладу з урахуванням лексичних і граматичних особливостей інтерпретації іноземного тексту; практичне застосування знань з основ перекладознавства, формування навички усного та письмового перекладу текстів різних стилів з французької мови на українську і навпаки; набуття комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної компетенції студентом-філологом.

Основні завдання:

- розвивати у студентів найважливіші види мовно-розумової діяльності з метою застосування теоретичних знань у практиці перекладу;
- формувати й закріплювати стійкі практичні навички перекладу текстів різних стилів та різної тематики (країнознавча, політична, економічна, загально-пізнавальна);
- вивчити засоби перекладу еквівалентної та безеквівалентної лексики;
- тренувати переклад франкомовних текстів з урахуванням лексичних і граматичних особливостей їх інтерпретації.

Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення даного курсу студенти будуть **знати**: - особливості лексичного, граматичного та стилістичного аспектів перекладу; - специфіку інтерпретації художніх і нехудожніх текстів; - особливості перекладу фразеологізмів, реалій; основні поняття лінгвокраїнознавства; **вміти**: - здійснювати адекватний усний/ письмовий переклад у різних комунікативних ситуаціях; - вміти записувати інформацію при усному перекладі; - відтворювати безеквівалентну лексику; - володіти перекладацькими прийомами і трансформаціями;

Студенти здобудуть наступні компетентності, зокрема:

- перекладати оригінальні тексти з їх адекватною інтерпретацією;
- користуватися фаховою спеціалізованою літературою та словниковим фондом;
- швидко знаходити інформацію, необхідну для вирішення перекладацьких завдань;
- використовувати на практиці лексико-граматичні особливості перекладу;
- встановлювати якість перекладу та корегувати його.
- здійснювати пошук країнознавчої інформації з автентичних джерел з використанням сучасних технологій.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 3

Умовні скорочення: УВ – усна відповідь; ПЗ – письмові завдання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Лексико-граматичні аспекти перекладу							
Тема 1. Переклад реалій, власних назв, інтернаціоналізмів, культурномаркованих одиниць, абревіатур. «Псевдодрузі перекладача».	11	-	4	-	4	-	УВ / ПЗ 5
Тема 2. Переклад фразеологізмів, неологізмів і термінів.	11	-	4	-	4	-	УВ / ПЗ 5
Тема 3. Особливості перекладу граматичних категорій.	11	-	2	-	4	1	УВ / ПЗ 5

Тема 4. Специфіка перекладу дієслівних конструкцій.			2		2	1	УВ / ПЗ 5
Test de contrôle	-	-	-	-	-		
Разом за модулем 1	28	-	12	-	14	2	20
Змістовий модуль 2. Стилiстичнi особливостi перекладу художнiх i нехудожнiх текстiв							
Тема 5. Переклад текстiв художнього стилю.	5	-	4	-	4	1	УВ / ПЗ 5
Тема 6. Переклад текстiв наукового стилю.	5	-	4	-	4	1	УВ / ПЗ 5
Тема 7. Переклад текстiв публіцистичного стилю.		-	4		4	-	УВ / ПЗ 5
Тема 8. Адекватність i точність перекладу. Тренувальні вправи.			2		4	-	УВ / ПЗ 5
Test de contrôle		-	-	-	-	-	
Разом за модулем 2	32	-	14		16	2	20
Загалом за поточний контроль							40
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Загалом за підсумковий контроль							60
Усього	60	-	26		30	4	100

Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 4

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	
Переклад реалій, власних назв, інтернаціоналізмів, культурномаркованих одиниць, абревіатур. «Псевдодрузі перекладача».	4	Лексичні одиниці, що передають культурну інформацію: тематичні групи. Труднощі перекладу власних назв, інтернаціоналізмів.
Переклад фразеологізмів, неологізмів і термінів.	4	Аналіз структури та образності фразеологічних одиниць. Способи перекладу фразеологізмів. Труднощі перекладу термінології.
Особливості перекладу граматичних категорій.	4	Морфологічні та синтаксичні категорії. Втрата відповідності граматичних категорій під час перекладу.

Специфіка перекладу дієслівних конструкцій.	2	Аналіз функціонування інфінітива та інфінітивних конструкцій у художніх текстах французькою мовою та їх перекладацьких відповідників. Переклад інфінітива за допомогою іменника, дієприкметника, підрядного речення.
Переклад текстів художнього стилю.	4	Збереження індивідуального стилю автора під час перекладу. Передача тимчасової дистанції тексту (врахування слів певної епохи). Передача рис літературного напрямку при перекладі.
Переклад текстів наукового стилю.	4	Точність передачі змісту наукового тексту при перекладі.
Переклад текстів публіцистичного стилю	4	Моноеквівалентний переклад. Вибірковий переклад. Метод калькування, описовий переклад.
Адекватність і точність перекладу. Тренувальні вправи на переклад.	4	Передача стилістичних і експресивних відтінків оригіналу. Уникнення буквалізму при перекладі.
Разом:	30	

4. ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Практикум з перекладу» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку анотацій, виступів та презентацій).

Підсумкова оцінка (100 балів за семестр) становить сумарну кількість балів за поточний і підсумковий контроль. *Поточним* контролем передбачені відповіді на практичних заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання самостійних завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістові модулі (ЗМ), становить 40 балів. Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації та доповіді на одну із запропонованих тем.

Підсумковий контроль (включає 2 контрольні роботи). Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою романських мов та інтерлінгвістики. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за 1 модульну контрольну роботу, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься у залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент повинен скласти залік.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН

1. Переклад реалій, власних назв, інтернаціоналізмів.
2. Псевдодрузі перекладача.
3. Переклад фразеологізмів.
4. Переклад категорії детермінації.
5. Переклад категорії роду та числа.
6. Переклад категорії виду та часу.
7. Переклад займенників, прийменників.
8. Переклад інфінітиву та інфінітивних конструкцій.
9. Переклад дієприкметникових і дієприслівникових конструкцій.
10. Переклад головних і другорядних членів речення.
11. Переклад емпатичних і еліптичних конструкцій.
12. Порядок слів при перекладі.
13. Особливості перекладу текстів художнього стилю.
14. Особливості перекладу текстів наукового стилю.
15. Особливості перекладу текстів офіційно-ділового стилю.
16. Особливості перекладу текстів публіцистичного стилю.
17. Переклад синонімів і стилістично-забарвленої лексики.
18. Переклад гри слів і кліше.

5. ПОЛІТИКА КУРСУ

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу; дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки.

Студенти зобов'язані дотримуватися норм академічної доброчесності, уникати плагіату та поважати інтелектуальну власність інших людей. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно (на основі Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>)

Студенти зобов'язані відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо), студент може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається або дистанційно (на платформі за погодженням із керівником курсу), або за певним графіком.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями, а також за результатами письмових завдань, які надсилаються на навчальну платформу Microsoft Teams. Усі види робіт поточного контролю, виконані поза графіком і термінами передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи.

Перескладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист, академічна мобільність тощо).

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки.

Студент, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку студентів у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основний перелік:

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика. СПб.: Издательство «Союз», 2001. 288 с.
2. Балахтар В.В., Балахтар К.С. Адекватність та еквівалентність перекладу. URL: [http:// www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm](http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm).
3. Гак В.Г. Теория и практика перевода. Французский язык : учебное пособие, - изд. 8-е. М. : ЛКИ, 2007. 464 с.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник. К.: Юніверс, 2003. 280 с.
5. Максименко О. В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова) : навч. посібник. Вінниця : НОВА КНИГА, 2008. 168 с.
6. Миньяр-Белоручев Р. Н. Курс устного перевода. М. : Московс. лицей, 2000. 144 с.

Додатковий перелік:

1. Lederer M. La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif. Paris : Hachette, 1994. 224 p.
2. Moulin G. Les problèmes théoriques de la traduction. Paris: Gallimard, 2004. 296 p.
3. Ouvrard G . Les principaux aspects pratiques de la mission d'interprétation consécutive officielle. Traduire [En ligne], 230 | 2014, mis en ligne le 15 juin 2016, consulté le 30 avril 2019. URL : [http:// journals.openedition.org/traduire/639](http://journals.openedition.org/traduire/639) ; DOI : 10.4000/traduire.639.
4. Seleskovitch D., Leder M. Interpréter pour traduire. Nouvelle Edition revue et corrigée. Paris: Les belles lettres, 2014. 480 p.